

Fødevareministerens og miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. Ø stillet af Folketingets Miljøudvalg

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål Ø

Vil ministrene redegøre for, hvordan og hvornår regeringen vil kompensere for den manglende reduktion af udledning af kvælstof og fosfor, som bliver konsekvensen af, at regeringen har aftalt med højrefløjen at randzonerne halveres og at kravet om målrettede efterafgrøder på 140.000 ha fra 2015 bortfalder?

Svar

Fødevareministeren:

Tak for invitationen til at komme her i Miljøudvalget. Jeg vil redegøre for, hvordan og hvornår regeringen fremadrettet vil sikre miljøeffekten, som følge af forenklingen af randzonenloven og bortfald af det planlagte krav om målrettede efterafgrøder.

Indledningsvis vil jeg, som ansvarlig for randzonenloven og den tidligere aftalte implementering af de målrettede efterafgrøder,

redegøre for Vækstplan for Fødevarer og sammenhæng til de to virkemidler.

Herefter vil miljøministeren redegøre for, hvornår og hvordan den reducerede effekt for kvælstof og fosfor - som følge af aftalen om Vækstplan for Fødevarer - vil blive håndteret, når indsatsen for de kommende vandområdeplaner fastlægges i 2014.

Den 2. april 2014 indgik regeringen (S og RV) en bred politisk aftale om Vækstplan for Fødevarer med DF, LA og K. Formålet med aftalen er at sikre en bæredygtig udvikling i det danske råvaregrundlag samt styrke landbruget og fødevarerektorens konkurrenceevne.

Aftalen følger op på anbefalingerne fra Vækstteam for Fødevarer. Samtidig understøtter aftalen en række af Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger om vækst og udvikling af landbruget.

Med aftalen anerkendes det, at der er behov for en mere målrettet arealregulering af landbruget, som anbefalet af Natur- og Landbrugskommissionen. Kommissionen anbefaler netop en ny og målrettet regulering baseret på principper om omkostningseffektivitet og målrettet opfyldelse af miljø- og naturformål, frem for "one size fits all" som traditionelt har præget dansk miljøregulering.

Med aftalen om Vækstplan for Fødevarer af 2. april 2014 skal en ny målrettet husdyr- og arealregulering træde i kraft så hurtigt som muligt. De første elementer af den nye regulering skal således

indfases fra 2016 og udbygges i takt med, at der tilvejebringes det nødvendige videngrundlag.

En ny arealregulering skal nemlig udformes på en måde, som giver mening for landmændene. Her er det helt afgørende, at vidensgrundlaget er fyldestgørende. De faglige, de økonomiske, de juridiske og de administrative udfordringer skal analyseres til bunds. Forskningsinstitutionerne er i fuld sving med at analysere mulighederne. Eksempelvis afventer vi nu et forbedret kvælstofretentionskort.

Derfor er det nødvendigt, at vi udruller den målrettede regulering i flere faser, efterhånden som vi opnår mere faglig viden.

Den model for en ny arealregulering, der kan indfases fra august 2016, skal derfor ses som det første mulige skridt vi kan tage i forhold til en mere målrettet arealregulering. Men udviklingen af målrettet arealregulering skal ikke stoppe her.

Samtidig arbejder Fødevareministeriet og Miljøministeriet sammen om at etablere et partnerskab med erhvervet, videninstitutioner, grønne organisationer mv. om videnopbygning om virkemidler og miljøregulering. I partnerskabet skal der arbejdes med anvendelse af målinger og målemetoder, kortgrundlag, teknologi, nye virkemidler mv. En nødvendighed for at kunne forbedre de efterfølgende generationer af den målrettede arealregulering.

Lad mig også understrege, at det fortsat er regeringens ambition, at fastholde den gode miljøindsats, og samtidig skal landbruget have så smidige arbejdsvilkår som muligt.

Men hvorfor så ændre på randzonenloven og afskaffe de målrettede efterafgrøder og erstatte dem med generelle?

Det er ingen hemmelighed, at den nuværende randzonenlov har afstedkommet store udfordringer for både erhvervet og administrationen. Det har givet udfordringer i forhold til retssikkerhed, kontrol, tilsyn, udbetaling af tilskud og risiko for EU-sanktioner m.v.

Der var derfor behov for en forenkling af randzonenloven, således at der ikke længere er tvivl om, hvor der skal være randzoner. Det må være en grundlæggende præmis for at loven også virker i praksis.

Jeg finder fortsat, at randzoner er et godt virkemiddel, men de var blot svære at administrere i det nuværende setup. Miljøministeren og jeg gjorde også opmærksom på problemerne på samrådet den 19. marts. Derfor laves loven nu om.

Regeringen ser endvidere på, om de randzoner, som ikke længere vil være omfattet af den ændrede lov, kan fortsætte som et frivilligt virkemiddel og f.eks. blive et nyt frivilligt alternativ til efterafgrøderne. Det vil formentlig også blive en mulighed under den kommende målrettede regulering.

Erfaringerne med randzonerne viser også, at der er behov for grundig forberedelse, når vi skal i gang med ny regulering. Vi vil lære af randzonerne.

Regeringen anerkender, at vi med Vækstplan for Fødevarer står overfor en umiddelbar miljømanko, men det betyder ikke, at ambitionen på miljøområdet ikke fortsat er den samme.

Jeg vil hermed give ordet over til miljøministeren for en nærmere redegørelse.

[Miljøministerens tale]